

nogenlunde tilfredse og lykkelige Hjem paa Landet, saa have vi Modsigningen til den socialistiske Stat.

Vil man spørge, hvorfra Jorden skal komme, skal jeg ikke komme ind paa at udtale mig videre derom, men jeg tror ikke, at der vil blive Mangel. Der er henvist til saa mange Ting, blandt andet er der saa tidt og ofte henvist til Præstegaardene, men jeg tror ikke en Gang, at det er den vigtigste Kilde til at staae Jord til Besje. Hvad skulde der være i Vejen for, at Staten f. Eks., naar Tvangshammeren lyder over en større eller mindre Landejendom, køber den og udstyffer den, for saa vidt det behøves, thi man skal ogsaa være bange for at føre for mange Husmandsblodder paa Markedet. Det kunde Staten gøre og vilde derved gøre en god Værning mod Landmændene i Almindelighed, thi det vilde standse de stærkt nedadgaaende Konjunkturer, til hvilke Tvangsalgene i Virkeligheden føre. Jeg vil fremdeles henvise til vore store Heder, af hvilke mange skulle tilplantes, men der er andre, hvor der ligeledes er betydelige Naturfilde til Stede; hvorfor skulde Staten ikke kunne købe dem? Jeg har været Vidne til, hvorledes Huse have rejst sig under meget trange Vilkaar, byggede af Ler og Lign, „Stampehuse“, som de kaldes, hvor man ikke har anden Dør og Luft end med Kampesten. Jeg har med Glæde set paa, hvorledes disse nøjsomme Mennesker under trange Kaar efterhaanden have drevet det til at være kørende, først med Stude og siden med imaa Heste. Naar Staten der traadte regulerende og hjælpende til, vil det kunne gaa bedre og lykkeligere, end det nu gaar. Naturligvis mener jeg ikke, at der uden videre skal øses Penge ud; Pengene skulle bevilges efter bestemte Regler, saa at de kun komme til Stede, hvor Kræfterne i Forvejen ere der. Jeg tror, at denne Kommission vil saa meget at tænke paa og overveje, og efterhaanden vil komme med sine Forslag og Indstillinger om, hvad der skal gøres.

Jeg anbefaler derfor Forslaget paa det allerbedste i Haab om, at det virkelig kan blive en Løstestang for vort Landbrugs Udvikling og til Held for Husmandsklassen, hvor de udhyrte Kræfter endnu til Dels ligge. Det er vel nok den sidste Del af vort Folkelegeme, for at bruge det Udtryk, der ligesom skal under Opbyrning, og meget i vor Fremtid vil bero paa, hvorledes denne Opbyrning foregaar.

Madsen-Wygdal: Da Tiden allerede er en Del fremrykket, og jeg har en

Jølelse af, at det høje Ting vister at blive særdegt med den lange Dagsorden i nogenlunde rimelig Tid, og denne endnu rummer et ikke uvigtigt Nummer, skal jeg indskrænke mig til nogle faa korte Bemærkninger.

Det foreliggende Lovforslag er blevet bedømt meget forstelligt. Fra visse Sider er det bleven modtaget med stor Kulde; man har ikke tillagt det videre Betydning. Med Fortidens Lovgivning for Dje, navnlig Arbejdertkommissionen i Slatningen af 60'erne, har man ikke ventet, at der vilde komme noget større ud af den Ting. Andre have priist Forslaget i meget høje Toner; man har sagt som saa: det er det vigtigste af de saakaldte Agrarforslag, som ere fremkomne i det andet Ting, ja, det er langt det vigtigste. Jeg skal ikke komme ind paa at udtale mig om, hvilken af disse Betragtninger der er den rette, jeg er tilbøjelig til at mene, at de begge ere noget yderliggaaende. Jeg for mit Vedkommende skal udtale min Tilfredshed med, at Kommissionens Opgave saa nogenlunde er antydet i § 2, og min Sympati med det, der er anvist som dens Opgave, navnlig i den sidste Linie, hvorefter Kommissionen skal have for Dje særlig at give Anvisning paa, hvorledes der paa bedste Maade kan tilvejebringes Jordblodder for Landarbejdere. Dette Punkt er af overordentlig stor Betydning. Ifølge den Erfaring, jeg har haft i mit Liv, er det min Overbevisning, at Kommissionens Opgave her begynder ved den rigtige Ende. Det er den rigtige Vej, naar det gælder om at gøre noget for at forbedre Landarbejdernes Kaar, da først og fremmest at tage Sigte paa at hjælpe dem til Selvejendom. Jeg kan f. Eks. fra den Tid, jeg har haft med kommunale Anliggender at gøre, og det er i en Række af Aar, nævne, at jeg ikke kender et eneste Eksempel paa, at nogen Selvejerhusmand med blot een Ko har været fast Fattiglem. Jeg kender ganske vist mange Tilfælde, hvor den Slags Folk nu og da ere komne til at trænge til en midlertidig Understøttelse under Sygdom eller andre uheldige Forhold, men jeg kender ikke et eneste Eksempel, hvor en saadan Maud er bleven fast Fattiglem. Stillingen er saaledes ude i Landkommunerne, at det er de jordløse Husmandsfamilier, der besolte vore Fattiggaarde. Hvis man altsaa kunde komme ind paa at gøre noget alvorligt til at hjælpe Landarbejderne til Selvejendomme, gjorde man noget rigtigt godt. For saa vidt den Kommission, der her foreslaas nedsat, maatte have rigtig Held til at tage fat paa denne Opgave og til at anvise en rimelig Løsning af den, er dette en betydn-